

Με την αποκάλυψη του σκανδάλου Novartis, κατάλαβα ότι το Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων, που δημιουργήθηκε στο ΥΠΟΙΑΝ επί των ημερών μου, δεν τέθηκε ποτέ σε εφαρμογή

Ο νόμος Κατσέλη δεν καταργήθηκε, αλλά ξεδοντιάστηκε και αναμένεται να τροποποιηθεί εκ νέου εντός του 2020

«Δίνες, ευθύνες» και αποκαλύψεις για την εποχή των μνημονίων

Η Λούκα Κατσέλη, πρώην υπουργός Οικονομίας της κυβέρνησης Παπανδρέου, στο βιβλίο της μιλάει για τα ιστορικά λάθη που οδήγησαν τη χώρα στα μνημόνια και στην κρίση

Τη δική της ματιά στην ιστορία, για τη χρεοκοπία της χώρας, τα μνημόνια, τις δραματικές στιγμές της διαπραγμάτευσης με τους Ευρωπαίους και το ΔΝΤ και τους πρωταγωνιστές της εποχής, από τον Γιώργο Παπανδρέου, τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου, τον Ευάγγελο Βενιζέλο, τον Αντώνη Σαμαρά έως τον Γιάννη Βαρουφάκη και τον Αλέξη Τσίπρα, δίνει με το βιβλίο της «Δίνες και ευθύνες» που αποφάσισε να εκδώσει έπειτα από χρόνια σιωπής η κυρία Λούκα Κατσέλη.

Μέσα από τα βιώματά της στην εποχή των μνημονίων, η κυρία Κατσέλη γράφει για τον «ιδεολογικό εμφύλιο» εντός του ΠΑΣΟΚ και τις διαφορές στην πολιτική στόχευση και στην οικονομική προσέγγιση που αφορούσαν, όχι μόνο το μείγμα της ενδεδειγμένης οικονομικής πολιτικής, αλλά και τις σχέσεις με εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας και επιχειρηματικά συμφέροντα και οι οποίες, όπως αναφέρει, «συνεχίστηκαν εντός της νέας κυβέρνησης του Γιώργου Παπανδρέου το 2009, με εκφραστές από τη μια μεριά τον υπουργό Οικονομικών Γιώργο Παπακωνσταντίνου και, από την άλλη, εμένα, με την ιδιότητα της υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας».

Εν τέλει, η σύγκρουση αυτή οδήγησε την ίδια εκτός κυβέρνησης και, όπως έδειξε η ίδια η ιστορία, το ΠΑΣΟΚ στη διάλυση. Μέσα από την εξιστόρηση των γεγονότων αναδύονται οι... ρίζες, θα μπορούσε να πει κανείς, δύο καυτών ζητημάτων που οι πολιτικοί αδυνατούν ακόμη και σήμερα να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά. Είναι η προστασία της πρώτης κατοικίας, κάτι που σύμφωνα με την κυρία Κατσέλη πολεμούσαν και πολεμούν οι τράπεζες, και ο καθορισμός με αντικειμενικά κριτήρια των τιμών των φαρμάκων, που παραπέμπει ευθέως στην υπόθεση Novartis. «Το Βήμα» εξασφάλισε την προδημοσίευση σημαντικών αποσπασμάτων του βιβλίου που θα κυκλοφορήσει στα μέσα Μαρτίου από τις εκδόσεις Πατάκη. Γράφει, λοιπόν, η κυρία Κατσέλη:

Οι αγορές καιροφυλακτούσαν...
«Τα Χριστούγεννα του

Η κυρία Λούκα Κατσέλη

2007, μετά τη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, έλαβα ένα ενδιαφέρον τηλεφώνημα από τον Άγιο Βαρθολομαίο (Σεν Μπαρτε) της Καραϊβικής. Εκεί περνούσαν τις διακοπές τους ο εκατομμυριούχος επενδυτής Τζορτζ Σόρος, ο σύμβουλος Νουριέλ Ρουμπινί και ο Στέλιος Ζαβός, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Zeus Capital Partners LP και κουμπάρος του Σόρος. Ήθελαν να πληροφορηθούν τον αριθμό και την αξία των ελληνικών ομολόγων που παρακρατούσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την άποψή μου για το αν μια κρίση φερεγγυότητας των ελληνικών ομολόγων θα αποσταθεροποιούσε το ευρώ. Τους καθησύχασα λέγοντάς τους ότι τα μεγέθη είναι πολύ μικρά σε σχέση με τα ευρωπαϊκά μεγέθη και ότι η κατάσταση ήταν διαχειρίσιμη. Είχα κι εγώ υποστηρίξει τον κίνδυνο και την αδυσώπητη δύναμη των αγορών... Στις 18 Δεκεμβρίου 2008, στην ομιλία του στη Βουλή για τον προϋπολογισμό, ο πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης έκανε πρώτη φορά δημόσια αναφορά για μια πιθανή προσφυγή της Ελλάδας στο ΔΝΤ».

«Τον Αύγουστο του 2009 το ΔΝΤ στην επίσημη Έκθεσή του αποφάσισε κι αυτό με τη σειρά του να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου. Ο ολλανδός εισηγητής της Έκθεσης και αργότερα εκπρόσωπος του ΔΝΤ στην Ελλάδα, Μπομπ Τράα, δημοσίευσε και μια συμπληρωματική έκθεση που πέρασε σχετικά απαρατήρητη και στην οποία ανέφερε ότι "αν η Ελλάδα ήταν εταιρεία, θα ήταν χρεοκοπημένη, καθώς τα έξοδά της είναι κατά 51 δισ. περισσότερα από τα έσοδα"».

Απουσία ενιαίας γραμμής

Εναν μήνα μετά το ΠΑΣΟΚ του Γιώργου Παπανδρέου κέρδισε πανηγυρικά τις εκλογές και λίγους μήνες μετά υπέγραψε το πρώτο μνημόνιο. Στο ερώτημα «αν υπήρχαν οι οικονομικές και κυρίως οι πολιτικές προϋποθέσεις για την επιλογή εναλλακτικών πολιτικών και γιατί δεν υιοθετήθηκαν» η κυρία Κατσέλη απαντά: «Οι διαφορές στην πολιτική στόχευση και στην οικονομική προσέγγιση έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στον καθορισμό προτεραιοτήτων

και στη γενικότερη γραμμή πλεύσης όσον αφορά την άσκηση της οικονομικής πολιτικής. Αφορούσαν όχι μόνο το μείγμα της ενδεδειγμένης οικονομικής πολιτικής αλλά και τις σχέσεις με εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας και επιχειρηματικά συμφέροντα. Η άποψη του υπουργού Οικονομικών, όπως διεφάνη από τα τέλη του 2009 και μετά, ήταν η ανάγκη επιβολής δραστικών περικοπών και μείωσης μισθών σε ευθυγράμμιση με τις θέσεις των συντηρητικών ηγεσιών της Γερμανίας, της Γαλλίας και κατ'επέκταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Πίστευαν ότι, με αυτόν τον τρόπο, θα κατευνασθούν οι αγορές. Η άλλη άποψη, την οποία και υποστήριζα, θεωρούσε αναγκαία τη διαπραγμάτευση και εφαρμογή ενός Εθνικού Προγράμματος Σταθεροποίησης και Ανάπτυξης. Η λήψη μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής ήταν απαραίτητη, αλλά τα μέτρα αυτά θα έπρεπε να μην αντιστρατεύονται την επανεκκίνηση της πραγματικής οικονομίας και της ζήτησης. Βέβαια, γνώριζα

ΛΟΥΚΑ Τ. ΚΑΤΣΕΛΗ
Δίνες και ευθύνες

Το εξώφυλλο του βιβλίου της Λούκας Κατσέλη που θα κυκλοφορήσει στα μέσα Μαρτίου από τις εκδόσεις Πατάκη

καλά ότι αυτές οι τομές, για να αποδώσουν, απαιτούσαν χρόνο που λιγότευε κάθε μέρα που περνούσε. Οι αντικρουόμενες αυτές προσεγγίσεις ήρθαν σε ανοικτή αντιπαράθεση σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2009 στο γραφείο του Χάρη Παμπούκη, λίγες μέρες προτού ο πρωθυπουργός μιλήσει στο Ζάππειο. Ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου πίεσε για άμεση περικοπή μισθών και συντάξεων, πολιτική επιλογή που δεν έγινε δεκτή, όχι μόνο από μένα αλλά και από άλλους παρευρισκόμενους υπουργούς. Λίγες μέρες αργότερα δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα "Το Βήμα" συνέντευξή μου με τίτλο "Αν δώσεις στις αγορές το ένα χέρι, θα σου ζητήσουν και το άλλο"».

Οι μοιραίες κινήσεις Παπανδρέου

«Εν μέσω νέου κύματος υποβαθμίσεων ξεκίνησε στα μέσα Ιουνίου του 2011 η συζήτηση στη Βουλή για το Μεσοπρόθεσμο, που περιελάμβανε σειρά μέτρων για τον περιορισμό των δαπανών και την αύξηση των εσόδων, τον περιορισμό των μισθολογικών και λειτουργικών

δαπανών, καθώς και σειρά νέων φορολογικών μέτρων. Ταυτόχρονα προέβλεπε την ίδρυση Οργανισμού Αποκρατικοποιήσεων (Ταμείο Δημόσιας Περιουσίας) με σκοπό την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας. Ο πρωθυπουργός δέχθηκε σοβαρές εσωκομματικές πιέσεις και ανοιχτή αμφισβήτηση από την εκσυγχρονιστική συμμαχία του κόμματος.

Οι ψυχικές του αντοχές φαίνεται ότι είχαν εξαντληθεί... Αν και προβάλλονται διαφορετικές εκδοχές από τα δύο μέρη, πηγές αναφέρουν ότι σε κατ'ιδίαν συνομιλία του με τον πρόεδρο της ΝΔ, Αντώνη Σαμαρά, ο Γιώργος Παπανδρέου άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο σχηματισμού Κυβέρνησης Εθνικής Σωτηρίας για την επαναδιαπραγμάτευση του μνημονίου και του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος. Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης φαίνεται ότι αποδέχθηκε την πρόταση για δημιουργία κυβέρνησης κοινής αποδοχής, αλλά έθεσε ως όρο την αντικατάσταση του πρωθυπουργού. Αν και λέγεται ότι ο Γιώργος Παπανδρέου ήταν αρχικά έτοιμος να αποδεχθεί την πρόταση του Αντώνη Σαμαρά, τελικά, μπροστά σε έντονες εσωκομματικές αντιδράσεις και από στενούς του συνεργάτες, έθεσε τέρμα στις συζητήσεις και επέλεξε να προβεί σε ανασχηματισμό της κυβέρνησης στις 17 Ιουνίου 2011. Για την εκτόνωση της εσωκομματικής κρίσης και την επίτευξη ενός εσωκομματικού συμβιβασμού με την εκσυγχρονιστική πτέρυγα του κόμματος τοποθέτησε ως νέο υπουργό Οικονομικών και ταυτόχρονα δεύτερο αντιπρόεδρο της κυβέρνησης τον Ευάγγελο Βενιζέλο.

Οι κινήσεις αυτές απέβησαν μοιραίες... Σηματοδότησαν την αρχή του τέλους της κυβέρνησης Παπανδρέου, μιας κυβέρνησης που διήρκεσε μέχρι την 11η Νοεμβρίου 2011. Ήταν όμως και η αρχή της αποσύνθεσης του ΠΑΣΟΚ, καθώς οι εσωκομματικές αντιπαραθέσεις επέδρασαν διαλυτικά στην κυβερνητική και κοινοβουλευτική λειτουργία. Στο εσωτερικό μέτωπο και σε προσωπικό επίπεδο η επικράτηση της εκσυγχρονιστικής πτέρυγας στις κυβερνητικές διεργασίες σήμαινε και την πολιτική αποδυνάμωσή μου εντός του κόμματος και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας».

